Burlövs kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

SVENSHÖGS FÖRSKOLA HT25/ VT26

Plan för diskriminering och kränkande behandling i förskolan

Innehållsförteckning

Inledning 2
Delaktighet och samverkan 2
Redogörelse för hur barn och vårdnadshavare ska medverka i arbetet 3

Nulägesbeskrivning 3

Upptäcka, utreda och åtgärda 3
- Mål 3
- Kartläggningsmetoder 3
- Plan för aktiva åtgärder 3
- Följ upp och utvärdera 3
- Sammanfattande analys 3
- Prioriterade mål inför kommande läsår 3

Rutiner för anmälan av kränkande behandling 4

Juridiska begrepp 5
- Definition av begrepp 5
- Diskriminering 5
- Direkt diskriminering 5
- Indirekt diskriminering 5
- Bristande tillgänglighet 5
- Instruktioner att diskriminera 5

Trakasserier & Kränkande behandling 5
- Trakasserier 5
- Sexuella trakasserier 5
- Kränkande behandling 5
- Repressalier 6

Vägledande material 6

Källhänvisningar 7
- Skollagen (SFS 2010:800) 7
- Diskrimineringslagen (SFS 2008:657) - Diskrimineringsgrunderna 7
- UNICEF Sverige. (2018). Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter 7
- Skolverket. (2028). Läroplan för förskolan: Lpfö 18. Stockholm: Skolverket 7

Inledning

Varje barn har rätt att utvecklas och lära utifrån sina egna förutsättningar utan kränkande behandling. Förskolan har i uppdrag att arbeta för en miljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (enligt diskrimineringslagen, skollagen 6kap 8§ och läroplan för förskolan Lpfö18).

Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är förskolan skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.

Förskolan ska varje år upprätta en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap 8§ i **skollagen**. I denna plan kartlägger och analyserar förskolan vilka risker och hinder det finns kopplat till kränkande behandling. Den ska innehålla aktiva åtgärder utifrån de 7 diskrimeringsgrunderna. De aktiva åtgärderna ska utvärderas varje år och utvärderingen ska ligga till grund för kommande års plan mot diskriminering.

De sju diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringslagen, 2008:567 § 5):

1. **kön:** att någon är kvinna eller man,
2. **könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. **etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. **funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. **ålder:** uppnådd levnadslängd.
7. **Religion och annan trosuppfattning (från Diskrimineringsombudsmannan):** Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

> Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. (Lpfö18)

Delaktighet och samverkan

Anvisning: Enligt skollagen (2010:800) ska en plan mot kränkande behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för. Beskriv i denna del hur barnen har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande

behandling. Metoder som kan användas är exempelvis trygghetssamtal, trygghetsobservationer och trygghetsvandringar samt barnråd.
Enligt DO deltar både personal, barn och vårdnadshavare i utformningen och arbetet med planen. Beskriv hur personal och vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling. Metoder som kan användas för personalen är exempelvis samtal på arbetslagsplanering, arbetsplatsträff, medarbetarenkät och medarbetarsamtal. Metoder som kan användas för vårdnadshavare är föräldramöte, föräldraråd, föräldraenkät, drop-in, utvecklingssamtal och kontinuerlig information och dialog i den dagliga verksamheten.

Redogörelse för hur barn och vårdnadshavare ska medverka i arbetet

Barnen involveras i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling genom regelbundna observationer, trygghetsvandringar och kontinuerliga samtal om trygghet, trivsel och allas lika värde. Observationerna lyfts och följs upp i olika forum såsom barnkonferenser, kvalitetsdialoger samt PDK-gruppen, där identifierade riskområden och behov av insatser diskuteras. Genom trygghetsvandringar ges barnen möjlighet att uttrycka vilka platser och situationer de upplever som trygga respektive otrygga. Pedagogernas närvaro och dagliga samtal med barnen skapar förutsättningar för delaktighet och inflytande där barnens tankar och erfarenheter tas tillvara i det främjande och förebyggande arbetet.

Vårdnadshavarnas erfarenheter och synpunkter på sitt barns vardag i förskolan samt verksamhetens organisation utgör en viktig del av arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling. Genom regelbunden dialog i den dagliga kontakten vid utvecklingssamtal och i samband med situationer som berör planen ges vårdnadshavare möjlighet att bidra med sina perspektiv. Föräldramöten och förskoleråd är forum där vårdnadshavare ges möjlighet till dialog och delaktighet i arbetet. Vårdnadshavarna informeras om resultat från kartläggningar och uppföljningar samt om planerade och genomförda insatser för att främja trygghet. På så sätt skapas förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande och ett nära samarbete mellan hem och förskola.

Nulägesbeskrivning

Kartläggningarna visar att majoriteten av barnen upplever förskolan som trygg och att de flesta barn uttrycker att de har kompisar att leka med. Samtidigt framkommer det att konflikter och kränkningar främst uppstår i samband med konkurrens om material, turtagning och tillträde till lek. Kartläggningen visar även att vuxnas närvaro, deltagande i lek och stöd i barns samspel är viktiga skyddsfaktorer. Barnens röster visar också att tillgång till material, möjligheten att få vara med i lek samt tillgängliga lärmiljöer påverkar upplevelsen av trygghet och delaktighet.

Analysen visar vidare att pedagogerna arbetar aktivt med trygghet, inkludering och förebyggande insatser. Samtidigt finns det behov av att fortsätta utveckla en gemensam samsyn kring förhållningssätt, bemötande och ansvar i det dagliga arbetet. För att stärka likvärdigheten för barnen behöver arbetet med ett gemensamt värdegrundsspråk och en gemensam professionell grund fortsätta utvecklas. Målet är att barn ska mötas av samma värden, förväntningar och stöd oavsett avdelning eller vilken vuxen de möter under dagen.

Upptäcka, utreda och åtgärda

Mål

Alla barn ska känna sig trygga med att vara ute överallt gården.

Ökad vuxennärvaro och aktivt deltagande i barnens lekar ute på gården.

Levandegöra planen mot diskriminering och kränkande behandling i den dagliga verksamheten.

Utveckla ett gemensamt värdegrundsspråk och ett gemensamt förhållningssätt på hela förskolan för att stärka trygghet, inkludering och likvärdighet för alla barn.

Kartläggningsmetoder

Följande metoder har använts vid kartläggningen:

- Trygghetsvandringar.
- Trygghetssamtal.
- Trygghetsobservationer på yngrebarns avdelningar.
- Regelbundna dialoger där frågor gällande diskriminering och kränkande behandling har lyfts.

Plan för aktiva åtgärder

- Personalen deltar aktivt i leken, inte bara observerar – t.ex. genom att initiera lekar, stötta i socialt samspel och inkludera barn som annars drar sig undan.

- Fortsätta vuxennärvaron på hela gården samt på skymda platser.

- Genom regelbundna avstämningar av barngruppen vid arbetslagsreflektioner följs barnens trygghet systematiskt upp. Avstämningarna bidrar till att tidigt identifiera behov av insatser, uppmärksamma risker för diskriminering eller kränkande behandling samt stärka det förebyggande och främjande arbetet. Samtidigt säkerställs att planen mot diskriminering och kränkande behandling hålls levande i den dagliga verksamheten.

- Arbetet med ett gemensamt värdegrundsspråk inleds under verksamhetsutvecklingsdagen och följs därefter kontinuerligt upp genom kollegiala reflektioner, arbetslagsmöten och PDK-arbete. Syftet är att skapa samsyn kring bemötande, inkludering och ansvar samt stärka likvärdigheten för alla barn.

Följ upp och utvärdera

Planen kommer att följas upp varje kvartal och utvärderas i slutet av året

Kartläggningar, trygghetsvandringar och uppföljningar visar att majoriteten av barnen upplever förskolan som trygg och att de flesta barn har kompisar att leka med. Barnen uttrycker glädje kring lek, rörelse och gemenskap, samtidigt som konflikter kan uppstå i situationer som rör turtagning, tillgång till material och möjligheten att få vara med i lek.

Analysen visar att vuxennärvaro, aktivt deltagande i lek, stöd i barns samspel och ett gemensamt förhållningssätt är viktiga skyddsfaktorer för att skapa trygghet, delaktighet och inkludering. Årets arbete visar också att en medveten organisation av lärmiljöer och utevistelse exempelvis genom uppdelning av barngrupper på olika delar av gården bidrar till att förebygga konflikter och stärka gemenskapen.

Kartläggningen visar samtidigt att det finns behov av att fortsätta utveckla samsyn kring bemötande, inkludering och ansvar i det dagliga arbetet. För att stärka likvärdigheten för barnen behöver arbetet med ett gemensamt värdegrundsspråk och en gemensam professionell grund fortsätta utvecklas. Genom kontinuerlig uppföljning av barnens trygghet, delaktighet och relationer stärks förutsättningarna för en inkluderande verksamhet där alla barn möts av samma värden, förväntningar och stöd oavsett avdelning eller vilken vuxen de möter under dagen.

Sammanfattande analys

Prioriterade mål inför kommande läsår

Utifrån årets kartläggningar, trygghetsvandringar och analyser kommer samtliga mål prioriterats. Målen utgår från förskolans uppdrag enligt Lpfö 18 reviderad 2025 att främja trygghet, likvärdighet, delaktighet samt alla barns lika rättigheter och möjligheter.

Rutiner för hantering av kränkande anmälningar

När du som personal får veta att ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling måste du och dina kolleger kunna handla snabbt. Alla behöver veta hur de ska agera i en sådan situation.

Då det gäller kränkande behandling mot barn sker detta via V-klass som är kommunens gemensamma närvaro och dokumenteringssystem.

1. Logga in på V-klass via din arbetsinloggning
2. Gå till länkar och klicka på *anmälanprorenata*
3. Följs anvisningarna och anmäl den kränkande behandlingen
4. Ärendet utreds av rektor
5. Ärendet återkopplas utifrån behovet som framkommer beslutas vilka åtgärder som ska vidtas.
6. Ärendet avslutas
7. Ärendet är dokumenterat i Prorenata

Juridiska begrepp

Definitioner av begrepp
En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Diskriminering
Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn på ett missgynnsamt sätt och behandlingen har samband med någon av de sex diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering
Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering
Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet
Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Instruktioner att diskriminera
Instruktioner att diskriminera är till exempel när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Trakasserier och kränkande behandling

Kommande definitioner av begrepp är direktcitat från DO för korrekta definitioner.

Trakasserier
Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling
Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot (Skolverket, 2020).

Repressalier

Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering.

Förbudet mot repressalier gäller inom samma områden som förbudet mot diskriminering, till exempel på arbetsplatsen, i skolan, på sjukhuset och på banken.

Vägledande material

Stödmaterial

Åtgärder mot kränkande behandling - Skolverket

Källhänvisning

Diskrimineringslagen (2008:567)
Skolverket, *Skollagen (2010:800)*
Unicef, (2006) *Barnkonventionen*
Skolverket, *Läroplan för förskola (Lpfö18)*